

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 110.

V Ljubljani, v soboto 16. maja 1891.

Letnik XIX.

Občni zbor Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Celovec, 14. maja 1891.

Dve važni zborovanji vršili sta se na včerajšnji dan v Celovcu. — Od 2. do 3. ure zborovala je podružnica sv. Cirila in Metoda in od 1/4. uro nadalje do 7. ure zvečer pa naše slovensko - politično društvo, ki je imelo položiti račun svojega delovanja v preteklem društvenem letu.

Prvega zborovanja udeležilo se je blizu dvajset udov in nekoliko zastopnikov drugih podružnic, ki so se potrudili v Celovec, da se udeležijo glavnega zborovanja našega političnega društva.

Po pozdravu č. g. predsednika župnika Wieserja, poročal je podružnični blagajnik, č. gospod Fr. Treiber, v svojem in ob enem v imenu tajnikovem na kratko o dohodkih in stroških, potem pa o delovanju podružnice v preteklem letu. Izvolil se je z vsklikom zopet prejšnji odbor in zastopnik za glavno skupščino. Obširneje se je pa vršil razgovor o tem, kako je podružnici vrediti svoje delovanje in kaj naj bi se storilo, da bi se osobito v celovski okolici, v katerej se že dlje časa s kruto silo dela na to, da bi se zatrl slovenski živelj popolnoma in prej ko mogoče, priskočilo na pomoč tem ubogim trpinom. O tem poročati pri glavni skupščini Ciril-Methodove družbe ima nalog izvoljeni gospod zastopnik.

Mej tem, ko se je vršilo to zborovanje, napolnila se je prostorna dvorana „Sandwirthove“ gostilne z udi političnega društva. Prišlo jih je nad 150; in da bi bil čas bolj ugoden, došlo bi jih bilo gotovo še več, posebno kmetov, ki so bili zadržani in imajo sedaj mnogo opravila na polju in svojem domu sploh.

Vladnega zastopnika smo tudi pri teh zborovanjih pogrešali, kar nam svedoči, da imajo gospodje

v nas popolno zaupanje in da ni potrebe, da bi se naših zborovanj moral udeleževati kak komisar. Je-li to tudi istina, dvomim; najbrže so v zadregi, ker pri našem mestnem magistratu še do danes niso namestili nobenega uradnika, ki bi bil zmožen tudi slovenskega jezika. Kdo da jim prevaja slovenske dopise, koje sedaj sprejemajo brez ugovora, nam pa ni znano.

Ko je v srčnih besedah pozdravil vrli naš voditelj in predsednik društva č. gosp. Gregor Einspieler vse navzoče, poročal je blagajnik č. gosp. Fr. Treiber o denarnem stanju. Dohodkov z ustanovnimi darili vred bilo je 596 gld. 89 kr., stroškov pa 526 gld. 75 kr., tedaj je preostanka v blagajnici 70 gld. 14 kr., s katerim zneskom se imajo pokriti tiskovni stroški za knjižico „Zur Ortsnamenforschung in Kärnten. Ein Wort zur Richtigstellung und Abwehr“ in „Šole na Koroškem“, katere je izdalo in založilo naše politično društvo že po sklepu računov. Ako pomislimo, koliko stroškov je povzročilo gibanje za deželne in državnozbornske volitve, potem v zalogi društva izišel „Političen katekizem“, ki se je večinoma brezplačno razdelil, ter še razne druge tiskovine in lanska sijajna Einspielerjeva slavnost v Celovcu, moramo se čuditi toli povoljnemu denarnemu uspehu. Seveda se ima društvo v prvi vrsti zahvaliti tudi še nekaterim rodoljubom, ki so mu z večjim darilom v volitvene namene priskočili na pomoč. Slava jim!

Ko se je s primerno zahvalo dal zaslužnemu društvenemu blagajniku absolutorij, poročal je na kratko o društvenem delovanju tajnik in vrednik g. Fil. Haderlap, omenjal raznih shodov (osem na številu), koje je društvo priredilo v preteklem letu, izmed katerih se je v prvi vrsti odlikoval sedmi shod, ki je bil najobilnejše obiskan in na katerem je izvrstno predaval o živinoreji in živinskih boleznih tajnik c. kr. kmetijske družbe kranjske g. Gustav Pirce, kojega govor ostal nam je do danes v živem spominu ter bi si nič bolj ne želeli, nego njega prav kmalu na kakem našem shodu zopet slišati

govoriti. Tudi Einspielerjeva slavnost, ki se je temu shodu pridružila, vršila se je sijajno, za kar se imamo v prvi vrsti zahvaliti č. gg. ljubljanskim pevcem, ki so nam takrat prihiteli na pomoč. Dalje se je spomnil tudi pravde, koje je imelo društvo zaradi slovenskih ulog z mestnim magistratom celovskim in katero je vodil spoštovani g. dr. Hrašovec, odvetnik v Celju, prav uspešno, za kar se mu je izrekla občna zahvala.

Po vpisovanju novih udov, katerih je več pristopilo, volil se je nov odbor, ki se je koj po zborovanju naslednje konstituiral:

Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec Podkloštrom, predsednik;

Vekoslav Legat, voditelj Mohorjeve tiskarne v Celovcu, podpredsednik;

France Treiber, mestni kapelan v Celovcu, blagajnik.

Anton Žak, stolni kapelan in zakristan v Celovcu, tajnik.

Odborniki so: Janez Wieser, župnik v Celovcu; Matija Prosekar, posestnik na Plešivcu; Mart. Stih, posestnik in župan v St. Janžu v Rožni dolini; Fr. Grafenauer, posestnik na Brdu pri Zili; J. Kraut, posestnik na Bistrici v Podjurski dolini. — Za namestnike bili so izvoljeni: Jurij Drobivnik, posestnik v Medgorjah; Jakob Hedenik, posestnik na Žihpoljah, in France Kobentar, posestnik v St. Jakobu v Rožni dolini.

Razven g. Žaka, ki je bil tudi jednoglasno izvoljen v odbor potem, ko se je dosedanji marljivi tajnik g. Haderlap zaradi bolehnosti odločno zahvalil na zopetni izvolitvi ter izrazil, da mu vsaj za sedaj ni mogoče prevzeti tega častnega posla, so vsi ostali stari odborniki, ki so se vsak po svoji moči v preteklem letu pošteno trudili in delovali za prosep društva.

(Konec sledi)

LISTEK.

Nedeljske misli.

XXVIII.

Gospod vrednik, pomlad je pod nebom, škrljano petje nad razorjem in nekaj poezije v vsakem človeškem srcu.

Naravno je torej, da se razstopé včasih tudi prozajiske nedeljske misli, ki so že davnaj na „indeksu prohibitorum“ in da Vaš „sitnež“ zameni po čmeriki dišeče pero s popotnim lesom ter odide tija, kjer ni kritike in sovraštva, kjer njiva zopet zeleni — nad njo škrljanec žvrgoli.

Da, kritika, ko bi tebe ne bilo, kako bi bil krasen svet, nezmotljiv in v večnem solncu, in koliko slavnih mož bi bilo na svetu, — grešnika pa nobenega!

Zaradi tega se Sviftijanec ne more sprijazniti z onim prenežnim čutom, ki dovoljuje „vivisekcijo“, ki ni prav za prav nič družega, kakor kritika.

Pomislite, gospod vrednik, koliko slame bi imeli v javnem življenju, ko bi je ne sežigala neprestano javna „vivisekcija“, in kako bi se podražil „lorbarček“,

ko bi pletli vsako nedeljo samo jeden „venec“, dočim bi naše „koprive“, ki „švigajo“ sicer tudi po najvišjih „vršičih“, niti za navadno srbečico ne bile dobršne.

In nasprotno, ko bi se mi zemljani strinjali vsi brez izjeme z načelom, ki se vedno bolj ukorenjuje pri nas, da kvedrast čevljev, krepka pest in zvoneča zaušnica lahko nadomestujejo potrpežljiv papir, na kateri slikamo sedaj drug drugemu svojo slabejšo polovico, kako bi se pocenil „cunjast papir“ in koliko slavnih rok bi počivalo ves ljubi dan, ki živé sedaj, seveda le začasno o „potrpežljivem papirju“.

Nekdanji Grki baje niso bili napačen narod, ker so varčno ravnali z oslovskimi kožami ter pošiljali raje svojega „promaha“ na korajžo klicat, ki je bil za svoje izzivanje vsaj pošteno tepen, ali celo ubit, pri nas je pa baš nasprotno.

Isti, ki hujska, sumniči in ometava z blatom, uživa za omrežjem anonimnosti, ali pa tiskovne svobode svoje pošteno zaslužene in s herostratiškimi tropinjami zabeljene žgance, isti pa, ki je tepen in demoralizovan, je pa „narod“, — slavljani narod.

Takova je najnovejša „vis inertiae“, ki preiskuje vsa naša javna dela ter pretehtuje, ali jih je ustvaril „Kolomonov žegen“, katerega v istini pogrešamo

večkrat, — ali pa rodoljubje, kakor da bi delovali pri nas javno sami renegatje, — rodoljubje bi pa počivalo. In če je istina poslednje, potem smo še mnogo smešnejši, kakor se sami slikamo.

Schoppenhauer je bil nekda nenavaden pesimist, in vendar je trdil: „Fünfundneunzig Menschen von hundert halten einen für das, wofür er sich ausgibt; wer sich stets als bedeutenden Mann darstellt, wird endlich von der Menge als solcher anerkannt.“ Schoppenhauerjeve ideje so tudi pri nas v čiglih.

Škoda, da gine slikarska umetnost v Slovencih in da so nam izumrli najlepši naši upi na tem polju. Ko bi ne potrebovali Slovenci bolje slikarjev, kakor slikarji vrednega gradiva, priporočal bi Sviftijanec za najnovejšo narodno sliko sledeči „sujet“: „Veliko mesto, razširjeno in obzidano z visokim ozidjem, kakor nekdanji Babilon, in v tem mestu vlada in ukazuje oni, ki ume pomakati v največjo gnojnico svoje pero in ki vlačí vse po blatu, kar ne diši po njegovem kroju, ter kriči: „O ubogi narod, uboga narodna svoboda.“

Da, kdor nam naslika z živimi barvami ali pa s Homerjevimi besedami to slavno mesto, — za služi, da se mu vzida plošča na njegovo rojstveno hišo, napis tej pogrešani sliki pa hoče preskrbeti brezplačno Sviftijanec.

O raznih narodno-gospodarskih predlogih v državnem zboru.

(Izvirni dopis.)

VII. Nasvêt, da se razveljavi postava z dnê 15. junija 1890, dovoli pa desetletna oprostitè davkov novim trtnim nasadom.

Kakor je Vaš list že poročal, izročila se je po poslancu Povšetu peticija visokega deželnega odbora kranjskega, ki zahteva, da se ne le za one nove trtne nasade, ki vsaj jedno četrt hektara merijo, dovoli oprostitè davkov za dôbo desetih let, ampak tudi za manjše nasade, ker velika večina vinogradov po naši deželi meri manj od četrt hektara in ker je kaj težavno, da bi po trtni uši poškodovani, osobito mali vinogradar zamogel kar jedno četrt hektara takoj z novimi trtami nasaditi.

Utemeljevanje te peticije po našem vis. deželnem odboru je bilo kaj povoljno in je našlo od vseh v tej stroki razumnih poslancev priznanje in pohvalo.

V tem smislu stavlja je pozneje nasvêt tudi nižje-avstrijski poslanec Marchet, ki meri sploh na to, da se vsa postava iz leta 1890 razveljavi in z novo, bolj ustrezajočo postavo namesti. Po tej postavi namreč imajo biti davkov oproščeni trtni nasadi skozi deset let, ako so izvršeni na parceli, ki je bila po trtni uši uničena. Leta 1885 bila je sicer tudi neka postava sklenjena, ki pa je veljala za oprostitè le za one vinograde v strminah in kojih revna pusta kamenita tla se nikakor ne vsposabljajo za druge pridelke.

Pa tudi postava iz lanskega leta ima to nesrečno pomanjkljivost, da velja le za večje vinograde, za male revne nima nobene koristi, ker taki pač v jedni spomladi ne bodo četrt hektara = 2500 kvadratnih metrov nasadili.

Pa tudi bolj premožni posestnik ne more v jedni spomladi toliko, in ker se more tolmačiti dotični odstavek postave, da mora vsaj jedna četrt hektara biti nasajena, ni tedaj ta gospodar deležen olajšave in postavne dobrote, ker ni takoj toliko nasadil. Kmetijsko ministerstvo je sicer tolmačilo ta odstavek tako, da so tudi manjši nasadi oproščeni ter da to velja le za velike parcele, od katerih mora vsaj jedna četrt hektara biti na novo nasajena. A organi finančno-davčni so prav natančno tolmačili ta odstavek, in resnica je, da se ni noben nov nasad pod četrt hektara od davčnih uradov oprostil davščine.

Predlagatelj je potem statistično dokazal, da se v njegovem volilnem okraju Baden-Gumpoldskirchen nahaja 70 odstotkov vinogradov, ki merijo manj od četrt hektara. Gotovo je tudi pri nas po Kranjskem, bodisi po Dolenjskem, bodisi po Vipavskem, mnogo vinogradov, ki tudi ne dosegajo površja do jedne četrti hektara. Jdnake razmere, vsaj deloma, če ne v večini, so po Primorskem in tudi Štajerskem, zato treba, da se postavno zajamči ta dobrota ali olajšava vsem, tudi še tako malim, revnim, zato pa tudi te dobrote najbolj potrebnim vinogradarjem, da so vsaj za dôbo desetih let oproščeni davkov, če nasadé po trtni uši uničene vinograde na novo. Prav tako naj se v novi postavi jasno in izrecno izrazi, da imajo tudi večje parcele vživati to davčno oprostitè, kakor hitro se je jedna četrt hektara od njih na novo nasadila.

Predlagatelj pa nasvetuje še neki dodatek k postavi iz leta 1888, ki določuje o vremenskih in sploh elementarnih škodah. V vsej tej postavi ni najti nikakega določila gledé trtne uši, akoravno je filoksera štetí mej mrčese, za katerih nekatere dotična postava dovoljuje davčne odpise. Kdo bi pač mogel ugovarjati, da ni udarec po trtni uši elementarna škoda. Zato treba, da se za ta udarec tudi jasno v postavi kaj določi, jasno, da ne bo finančna uprava mogla ovirati oprostitve ali odpisa davkov. Postava naj jasno veli, da po trtni uši poškodovani ima pravico do odpisa davščin, in ne kakor doslej, da takim more finančna oblast dovoliti davčni odpis.

Pri nekaterih uimih je nada, da si morda v naslednjem letu vinograd opomore, ali vsaj v drugem letu potem; pri vinogradih pa, katere je trtna uš napadla, gre od leta do leta slabše in vzlic obilnemu gnojenju kmalu tudi najmanjši vinski pridelek neha. Najpravičnejše bi bilo, da bi se precenila škoda po filokseri v vinogradu prouzročena in potem odpisala ali tretjina, ali dve tretjini, ali celi davek. A to bi prouzročilo neizmerno veliko komisij, saj znamo, kako se ceni, in so znani slučaji, da so do

tične komisije skoro toliko stale, kakor je znašal dotični davčni odpis.

Predlagatelj je nasvetoval, da se postavno določi za one vinograde, ki so po trtni uši okuženi, odpis tretjine davkov.

Marsikateri vinogradnik bode skušal potem na primer z ogljikovim žveplencem pomagati si, da ohrani vsaj za par let vinograd, ker bo iz odpisanega davka nekaj pomoči dobil.

Predlagatelj tedaj nasvetuje prav modro in opravičeno olajšavo, in želeli je le, da se v novi postavi izrazi davčni odpis, ne le davčna polajšava, to pa iz uzroka, ker pri davčni polajšavi, delnem oproščenju nima dotični davkoplačevalec pravice zahtevati tudi odpis občinske in deželne priklade.

S tem pa, da se taka opravičena olajšava dovoli, doseglo se bo tudi, da ne bodo dotični lastniki, kojih vinogradi so okuženi, tajili tega, kar se je redno dosedaj godilo, ker bali so se mnogovrstnih sitnostij. Saj vidimo, da tudi živinorejci se bojijo objaviti oblastvom, da je v njih hlevih nastala kaka kužna bolezen. Ko bi pa imeli po kakej državni zavarovalnici zagotovilo odškodnine, bi se tako zatajevanje ne godilo.

Predlagatelj pa je še tretji nasvêt stavlja, ki meri na to, da ima država onim občinam, katerih vinogradi so po trtni uši uničeni, pripomoči in sicer s podelitvijo brezobrestnega državnega posojila, za katero prevzame občina postavno zagotovljeno jamčenje, ali pa da dobé tako državno posojilo vinogradarji-zadružniki, ki skupno s svojimi posestvi jamčijo za posojilo.

Ta nasvêt sevêda jako daleč sega in bojim se, da ne bo našel, če pri večini državnozborski, poslušnih sre tudi pri vladi. Vendar pa ima velik pomen tudi za državo, ker gre se za to, da se omogoči celim krajem in njih prebivalstvu zopetni obstanek. Kaj naj storijo že itak ubožani mali vinogradarji, ako jim je edini ter poslednji vir dohodkov po trtni uši usahnil, osobito če njih zemlja za druge kulture ali pridelke ne ugaja? Po svetu iti, to jim preostaje, otroci, žene in starčki takih gospodarjev pridejo občini in deželi v oskrbovanje! Pa tudi država naj ne pozabi, da je prav iz vinogradov dobivala primerno lepe, obilne davke, ki ji tudi odidejo; zato modro stori, da pomore takim vinogradarjem in tem potom sebi vidno škodo odstrani.

Predlagatelj opisoval je, kaj bo z nižje-avstrijskimi vinogradi. Kaj bi pač imeli povedati zastopniki naših slovenskih vinorodnih pokrajin, kjer je večina naših vinogradov v silnih strminah na kamenitih, laporastih tleh, ki so le za trto, k večjemu za nekatere vrste sadnega drevja sposobna! Če že onim vinogradarjem krog Dunaja, ki imajo večinoma ravne vinograde, ki so tudi večinoma sposobni za drugo porabo, kakor sem že imel priliko prepričati se, grozi katastrofa, kaj pa našim? V vinogradarskem odseku so štirje gg. slovenski poslanci in tudi v zbornici se bo gotovo povedalo o naših razmerah, katere pač pred vsem potrebujejo take pomoči!

Sicer drastično, pa le prerresnično sliko je predlagatelj dal s tem, da je navedel, kako hud polom je zadel vinogradske lastnike, ker veljali so njih vinogradi katastralno oralo še pred malo leti po 5000 do 7000 glđ., in sedaj uničeni po trtni uši prodajajo se po 200 do 400 glđ. oralo! Da so tudi pri nas cene posestev silno padle in da je osobito posestvo z mnogimi vinogradi, pa okuženimi s filoksero, le komaj tretjino od poprej vredno, kdo more tajiti; zato pač treba vse poskusiti in izvršiti, da se tako velik del naših zemljiških posestnikov ne pusti ubožati in propasti.

In kdo bi mogel zanikati bojazen, da pokupijo spekulativni premožni možje sedaj po trtnoušni katastrofi uničene in v ceni propale vinograde za slepe cene ter da zgine iz starodavno jim pripadajoče domovine dosedanjí stalni rod ter ga nadomesti potem drug tuj ljud, najet kot obdelovalec vinogradov od novih veleposestnikov!

Za veliko gre, pa vreden je napor državne vlade in državnega zbora, da se tako imenitni odelek ljudskega imetja reši. O nadaljnjih teh obravnavah in izidu bom natanko poročal, saj se lepo število slovenskih prebivalcev bavi s trto, in potrebno je, da se seznanijo naši vinogradarji z postavnimi določili, da jih umejo tudi izkoristiti, ker ogromna večina naših vinogradarjev pač ni znala o polajšavah, sicer ne velikih, a vsaj nekoliko koristnih po postavah iz l. 1885 in iz l. 1890. —e.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. maja.

Notranje dežele.

Adresna zadeva. Sedaj je jasno, da je inicijativa, da se opusti adresa, prišla od vlade. Neki poljski list je izvedel, da se je v poljskem klubu govorilo o tem, da vlada hoče razpustiti državni zbor, ko bi se zavrgel Smolkov predlog. Vsekako se pa tudi mora reči, da je to, da se je vsprejel Smolkov predlog, zmaga vlade, kajti prestolni govor je vladno delo, in če je zbornica sklenila, zanj se zahvaliti, je s tem izrekla zaupanje vladi. Grof Taaffe je s takim izidom lahko zadovoljen, če je pa ugoden za stranke, bomo pa še le videli.

Prememba državnozborskega volilnega reda. Kakor je znano, je predlagal Plener, da bi se uvele direktne volitve za deželni zbor tudi v kmetijskih občinah. Ta predlog pa najbrž ne bode obveljal, ker so proti njemu nemški konservativci in pa Poljaki. Poslednji se bojé, da bi potem prišlo več Rusinov v državni zbor. Za nas Slovence bi taka prememba državnozborskega volilnega reda ne imela posebnega pomena. Koroškim Slovencem bi baje še precej ugajala. Mi pa mislimo, da bi naši slovenski poslanci morali h kratu zahtevati, da se pravičnejše razdelé volilni okrají.

Mladočehi. Razmere v mladočeskem klubu niso najboljše. Nekateri so za zmerno politiko, drugi pa za radikalno. Vse kaže, da se bode klub razbil, ko se začne pravo parlamentarno delovanje. Pet mladočeskíh poslancev že hoče odložiti svoje mandate, ko so spoznali, da je parlamentaren položaj tak, da ne morejo izpolniti, kar so obljubili volilcem svojim. Položaj Mladočehov na Dunaju je pa tudi jako žalosten. Popolnoma so osamljeni. Nobena stranka se noče z njimi združiti, vlada pa jim je odločno nasprotna.

Rusíni. „Halickaja Rusj“ vé povedati, da metropolit Sembratovič skliče v jeseni sinodo, kateri bode predlagal, da se vvede celibat za grško-združeno duhovščino v Galiciji in pa Gregorijev koledar. Take reforme grškozdružene cerkve bi bile le želeti. Če bi duhovščina ne bila oženjena, imela bi manj posvetnih skrbi in bi se boljše zanimala za cerkvene stvari. Pridobila bi še večji vpliv. Vvedenje Gregorijevega koledarja je pa znanstveno opravičeno. Sicer pa vesti starorusinskega lista ne pripisujemo dosti verjetnosti, ker se najbrž z njo le skuša begati prebivalstvo, češ, da ga hočejo polatiniti. Starorusinski listi delajo, kakor je znano, za pravoslavlje.

Greuterjev spomentk. V nedeljo odkrili so v Tarrenzu v cerkvi spominsko ploščo pokojnemu poslancu msgr. Greuterju. Te slavnosti udeležili so se deželni glavar grof Brandis, štirje deželni poslanci in mnogo županov. Kanonik Rauch je v jedrnatem cerkvenem govoru slikal borbo Greuterjevo za cerkvene pravice. Sv. mašo je daroval prof. dr. Helfer. Popoldne je bil zbor katoliškega političnega narodnega društva, ki je vzdalo ploščo. Slavnostni govornik G. Jekly je obširno slikal zasluge pokojnika kot duhovnika, učitelja in parlamentarca. Ko so govorili še deželni glavar in več drugih govornikov, se je zbor končal s tem, da je predsednik društvu zahvalil se deželnemu glavarju, govornikom, županom in drugim udeležnikom in zaklical „hoch“ Njega svetosti papežu Leonu XIII in Njega veličanstvu cesarju.

Vnanje države.

Boj proti krščanstvu. Mestno oblastvo v Saint-Ouen na Francoskem osnovalo je hišo za stare in onemogle ljudi, v kateri jih z vsem potrebnim preskrbujejo. Kdor hoče, da ga v to hišo vsprejmejo, mora obljubiti, da se celó na smrtni postelji odreče vsaki verski tolažbi in se dá necerkveno pokopati. Mestno oblastvo hoče torej izkoristiti uboštvo v svojo korist.

Nemčija in Rusija. Pogajanja o sklepu trgovske pogodbe mej Nemčijo in Rusijo so se bajé pričela. Prvi korak je sevêda storila Nemčija, ali vendar že to, da se je Rusija spustila v pogajanja, kaže, da Rusi spoznavajo, da dosedanja njih gospodarska politika ni bila prava. V Berlinu se nádejajo, da bode narodnogospodarsko zblížanje Rusije in Nemčije imelo velike politične nasledke, kajti narodno gospodarstvo se ne dá ločiti od politike. Nekoliko utegnejo biti te náde tudi opravičene, kajti Francozi bodo jako zamerili Rusom, če bodo pustili, da bodo nemški izdelki tekmovali v Rusiji s francoskimi. V Parizu so mnogi se navduševali za Rusijo zaradi tega, ker so se nádejali, da Rusija postane tržišče izključno za francoske pridelke. Prijateljstvo mej Rusijo in Francijo bi se malo ohladilo, in Rusija bi se bolj približala Nemčiji. Do kake zveze z Nemčijo bi sevêda ne prišlo, ker v Peterburgu se odločno nečejo na nobeno stran odločiti.

Španija. Volitve občinskih odborov na Španskem gotovo neso razveselile vlade. Res je velika večina občinskih odborov monarhistična, ali v Madridu in 40 večjih mestih zmagali so republikanci. V mestih je torej republikansko mišljenje jako razširjeno. Na osodo države pa vplivajo največ velika

(Dale v prilogi.)

mesta. V velicah mestih pripravljajo se državni prevrati. Finančna kriza na Portugalskem tudi močno vpliva na sosedno Španko. Poleg tega pa na Španskem vlada tudi mej delaveci velika nevolja, kar se je pokazalo prvo nedeljo meseca maja, ko so v večjih mestih bili delavski izgredi in so vojaki morali delati red. Vse kaže, da na Španskem nekaj vre, in je mogoče, da v kratkem izvemo o kakih državnih premembah na Pirenejskem polotoku.

Italijansko-ameriški spor. Italija bajé hoče predlagati, da bi se razpor mej njo in Združenimi državami predložil kakemu razsodniku. Za razsodnika bi bajé naprosili ruskega carja. Prav verjetno ni, da bi Amerikanci vsprejeli ta predlog.

Izvirni dopisi.

Iz Pulja, 14. maja. Slovanski duhovniki v Istriji res nimajo razven Boga nikogar, ki bi jih branil pred divjim navalom italijanskih liberalnih listov. Ni dosti, da jih provincijalni listi vedno grdé in črni, ne, nego počelo se je tudi v liste drugih dežel pisati proti našim duhovnikom. Tako n. pr. je list „La famiglia cristiana“, ki izhaja v Trientu, v svoji številki donesel dopis „Dal Litorale“ (iz Primorja), v katerem med ostalim piše: „Velika nesreča in žalost za isterske katolike je boj, kojega bojujejo iz Češke in Kranjske došli slovensko-hrvatski duhovniki, in kojega podpira in vzdržava list iz Pulja „Il Diritto Croato“. Sreča, da je vrednik imenovane lista Dalmatinec in ne Istrijan, in zato sramota, da hrvatski-isterski duhovniki podpirajo oni list. Da pisec teh besed ne pozna logike, mi ni treba dokazovati. Od kod ima Češka slovenske in Kranjske hrvaške duhovnike, da jih pošilja v Istro, to je nam neznano; a to znamo, da Istrija nima ni jednega slovenskega duhovnika iz Češke in tudi ne hrvatskega iz Kranjske. Nadalje pa oni nesrečni duhovniki iz Češke in Kranjske niso katoliki: ker oni se bojujejo proti isterskim katolikom za slovensko liturgijo!? Ali oni boj ne vodijo slovensko-hrvatski duhovniki, nego list „Il Diritto Croato“! Resnično, ta voz razvozljati nam ni mogoče. — Pa mi znamo, da Vam je samo mržnja do vsega, kar po slovensko diši, možgane zmešala. Kakor so nekdanji nemški duhovniki proti sv. br. Cirilu in Metodu postopali, tako i Vi italijanski duhovniki zdaj proti nam. A mi dobro znamo, da katoliška vera ne more biti monopol ednega ali drugega naroda, ker je „katoliška“ in katoliški postopa tudi v svoji liturgiji.

Nadalje se tudi razvidi, da imenovani dopisnik izmed italijanskih duhovnikov ni pojma nima o slovanski liturgiji. Da bode č. čitatelj videl, česa se Italijani bojé, naj sledi kratek popis one slovanske liturgije, proti kateri se bojujejo vsi italijanski duhovniki v Istriji: Pri sv. maši se pojeta list in evangelij hrvatski, in to potem, ko sta se na tiho prebrala latinski.

Pri popoldanski službi božji se namesto, kakor je bilo pred 50 leti navada, latinskih večernic — moli sv. rožni venec in litanije in potem se poje pesem „Vsi jeziki“ (Pangue lingua) hrvatski. — Pri mrtvih, kedar je oficij, se pojejo čtenja (lectiones) hrvatski. To ti je, dragi čitatelj, vsa hrvatska liturgija v Istriji, katera je že toliko govoričenja napravila, in toliko sitnosti hrvaškimi duhovnikom, da bi skoraj ne bilo verjetno, ko bi se vse napisalo.

V nekaterih vaseh ali bolje farah imajo tudi veliki teden „čtenja“ in „Miserere“ v hrvatskem jeziku. In verujte mi, meni je to bolj všeč, kakor latinski, ker sem videl, kako je vsa cerkev pela in bila prevzeta duha psalmistovega, ko govori: „Pomiluj (Smiluj) mene Bože.“ In proti tej mali stvari je presvetl. škof izdal več ostrih naredb, tako po svojih cirkularih, kakor tudi vsako leto v kalendariju pod naslovom: „De lingua liturgica“, v kojem med drugim pravi: „Constientiam parochorum desuper graviter oneramus“.

In vprašam te, dragi čitatelj, ali je pri vas na Kranjskem kaj drugače in ali i Nemci i drugi narodi ne molijo Boga v svojih jezicah — le Istrijan bi moral moliti latinski, in to na ljubo nekojim framonom, ki se mešajo v cerkvene stvari, katere pa toliko razumijo, kakor krava na boben. — Žalostno res za naše duhovne! Vsi avstrijski škofje so izdali list o volitvah, katerega podpisati své ni smel ali ni hotel naš škof. Zato pa gre vse narobe.

Mnogo bi se dalo še pisati, pa kaj hočemo, bolje je, da molčimo, ker upamo v Boga, da pride tudi za nas enkrat: „Post nubila Phoebus“.

Iz Polja pod Ljubljano, 14. maja. Naša župnija je sicer v ravnini, vendar pa precej obširna, torej dovolj opravila. Zato smo tem veselejši, da se je našemu č. g. župniku zdravje zboljšalo. Bog naj nam blazega gospoda še dolgo ohrani!

Prebivalstvo vedno narašča, in potreba je vsak dan nujnejša, da se naša šola razširi. Otrok je že sedaj za te prostore za polovico preveč. V sobo, kjer je prostora za 45 otrok, prihaja jih povprek 90.

S.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dné 15. maja.

Navzočnih je 22 mestnih odbornikov; predsednik Grasselli imenuje za overovatelja zapisnika odbornika Hribarja in ces. svetovalca Murnika.

Predsednik naznanil, da se vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda zahvaljuje mestnemu zastopu za znatni dar 400 gld.

Odbornik dr. Majaron poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o rezultatu letošnjih dopolnitvenih volitev za mestni zastop. Zoper volitev v I. in II. razredu ni došel ugovor, pač pa zoper volitev v III. razredu. V tem ugovoru se navaja, da je volilna komisija pristransko postopala, pooblastila zavračala itd. Poročevalec zavrača ta ugovor trdi, da so v ugovoru navedena le splošnja očitanja brez podrobnejših podatkov, na katera se torej ni ozirati. Komisija je, — kakor navaja poročevalec, — zavrгла osem pooblastil. (Dné 21. aprila je priznal celó „Slov. Narod“, da je bilo uničenih 25 pooblastil. Op. vred.). Ko bi vseh teh osem glasov bilo zgubljenih, — tako računa g. poročevalec, — za kandidate „Slovenskega društva“, imajo navzlic temu še potrebno večino glasov. Zato nasvetuje:

a) Dopolnilna volitev v I. razredu, pri kateri so bili izvoljeni za dōbo treh let Peter Grasselli, Ivan Gogola, dr. Josip Staré in Ivan Velkovrh, spozna se za veljavno;

b) dopolnilna volitev v II. razredu, pri kateri so bili izvoljeni za dōbo treh let Ivan Hribar, Gustav Pirc in Karol Žagar, spozna se za veljavno;

c) ugovor proti volitvi v III. razredu se zavrne in volitev spozna za veljavno. — Vsi trije predlogi obveljajo.

Podžupan Vaso Petričič, ki je pri tej točki predsedoval, pozdravi novoizvoljence in izreče zahvalo izstopivšemu odborniku Benediktu.

Podžupan Petričič obširno poroča o računskih zaključkih mestne klavnice in mestne loterijske posojilne zaklade. Ker poročevalci časnikov ne dobé nobenega izpiska v porabo, nam je nemogoče, navesti dolge vrste števk. Mimogredé smo vjeli na uho, da je mestna klavnica l. 1890 imela dohodkov 19.752 gld. 76 kr., troškov pa 10.961 gld. 33 kr., torej prebitka 8.791 gld. 43 kr. Mestna vojašnica je imela dohodkov 28.747 gld. 48 1/2 kr., troškov pa za vzdrževanje in nadzorovanje poslopij 975 gld. 13 kr., za obrestovanje loterijskega posojila 22.663 gld. 10 kr., torej je prebitka 5109 gld. 25 1/2 kr.

Poročevalec nasvetuje v imenu finančnega odseka:

1. Računski zaključki mestnega loterijskega posojilnega zaklada s pasivi 1.613.570 gld. 89 kr. in z aktivni 1.537.277 gld. 19 1/2 kr., torej z nedostatkem 76.293 gld. 69 1/2 kr. se odobré.

2. Naj se ta račun po dosedanji navadi javno razglasi.

3. V proračun za l. 1890 postavljena nagrada v znesku 200 gld. naj se razdeli, in sicer 100 gld. blag. kontrolorju g. Ferd. Bradaški za knjigovodstvo, 50 gld. blagajniku g. Voj. Valenti, 50 gld. prvemu mestnemu komisarju g. Jak. Tomecu za sodelovanje pri upravi lot. posojila.

Knjigovodstvu loterijskega posojilnega zaklada podeli se absolutorij. Odbornik Hribar graja, da ima mesto pri nižje - avstrijski eskomptni banki zastavljenih efektov v znesku nad 40.000 gld., namesto pri domači mestni hranilnici. Poročevalec Petričič ugovarja, češ, da je to za mesto ugodneje. Odbornik Gogola pa trdi, da je mestna hranilnica že dvakrat stavila ponudbo, da izplača one efekte pod enakimi ali celó ugodnejšimi pogoji.

Župan omeni, da bode tej želji ustregel. — Na to so bili vsi predlogi finančnega odseka sprejeti.

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

(Mestni zbor ljubljanski) je v včerajšnji seji po daljši debati dovolil z večino glasov še 7.500 gld. kot prispevek za gradnjo novega deželnega gledališča in sklenil, da se od skupnega prispevka polovica v znesku 15.000 gld. izplača dne 1. julija 1891, druga polovica pa dne 1. januarja 1892.

(Nov tržni red za ljubljansko mesto), katerega je potrdila visoka c. kr. deželna vlada, stopi v veljavo dné 1. junija t. l.

(Nov list.) Kakor je te dni „Slov. Narod“ naznanil, izdajalo bode liberalno „Slovensko društvo“ v Ljubljani svoje glasilo z naslovom „Rodoljub“. Ta list bode, kakor piše „Narod“, namenjen priprostemu ljudstvu, katero bode poučeval o domačih zadevah ter pobijal zlasti zlobne zmote, ki jih širi gledé načel in delovanja napredne stranke mej slovenski svet „Domoljub“. — Ta list bode torej „trpilo“ za priprosti narod, med katerega bode sejal liberalno ljuliko. Zato opozarjamo naše somišljenike in sploh prave prijatelje našega naroda, da storé svojo dolžnost ter „Rodoljubu“ pokažejo vrata.

(Promocija.) Včeraj, dne 15. maja, bil je gosp. Radoslav Pipuš, bivši predsednik akademičnega društva „Slovenija“, na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem obojega prava. Pri promociji ga je zastopal g. dr. Janko Babnik, c. kr. sodni pristav v Logatcu na Notranjskem, ki je sedaj na Dunaju.

(Majski izlet) napravilo je v četrtek dné 14. maja nad 200 ljubljanskih realcev pod nadzorstvom gospoda ravnatelja in nekaterih gospodov profesorjev v mesto Kranj. Kakor se nam o tem poroča, prikupili so se izletniki zeló s svojim lepim vedenjem, kakor tudi prijetno jih presenetili s svojo godbo, broječo nad 20 glasbeno dobro izvežbanih dijakov-realcev. Svirali so dopoldne blizu jedno uro na glavnem trgu pred mestno hišo več slovenskih in nemških komadov, popoldne pa pred c. kr. okr. glavarstvom in duhovniščem, kjer so izletniki „in corpore“ priredili ovacijo p. n. gospodom: c. kr. okr. glavarju in dekanu. Vidi se, da so ljubljanski realci v vrlo dobrih rokah.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O zadnji seji c. kr. mestnega šolskega sveta smo prejeli nastopno poročilo: Zapisnikar je poročal o opravih spisih, ki so se od zadnje seje rešili kurentnim potom, in c. kr. mestni šolski svet je njih rešitev odobril. — Gosp. Antonu Maierju, učitelju na mestni nemški deški ljudski šoli, priznala se je druga starostna doklada. — Gosp. Josipu Hribarju, mestnemu pomožnemu učitelju, je c. kr. mestni šolski svet ob njegovem izstopu iz šolskega službovanja izrekel svoje priznanje, ker je brezplačno poučeval dečke na II. mestni deški ljudski šoli v ročnih delih. — Sklenilo se je, da se takozvane posebne ure na mestnih šolah ne smejo dajati pred začetkom popoldanskega pouka. — Določilo se je, da bode letošnja okrajna učiteljska konferencija dné 2. julija t. l. — Nadalje se je sklenilo, poročilo c. kr. okr. šolskega nadzornika o nadzorovanju vnanje uršulinske dekliske šole predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu. — Za namestitev izpraznjene devete učiteljske službe na II. mestni deški ljudski šoli se je nasvetoval dotični terno-predlog. — Konečno se je rešilo več prošenj za oprostitev ukovine.

(Birmovanje v ljubljanski stolnici) bode jutri, binkoštno nedeljo, po pontifikalni sv. maši okoli 11. ure in popoldne ob 3. uri; binkoštni ponedeljek pa zopet po veliki sv. maši.

(Zakrament sv. birme delili bodo prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski) o priliki kanonične vizitacije letos v dekanijah Šmarje, Trebnje, Litija, Moravče, Kamnik, Vrhnika in Idrija, in sicer v nastopnih župnijah: I. po šmarijski, trebnjski in litijski dekaniji: dne 14. junija dopoldne v Šmarji, popoldne pa v St. Jurju, dne 15. junija v Lipoglavu, dne 16. junija na Polici, dne 17. junija dopoldne v Kopanju, popoldne pa v Žalini, dne 18. junija v Višnji Gori (dne 19. junija bodo posvetili véliki altar v St. Vidu pri Zatičini), dne 20. junija v Javorju, dne 21. junija v St. Rupertu, dne 22. junija na Trebelnem, dne 23. junija na Mirni, dne 24. junija na Dolih, dne 25. junija v St. Jurju po Kumom, dne 26. junija pri sv. Križu pri Litiji, dne 27. junija v Čatežu, dne 28. junija v St. Lovrencu ob Temenici, dne 29. junija v Zatičini in dne 30. junija na Krki; II. po morav-

ški in litijski dekaniji: dne 11. julija pri sveti Heleni, dne 12. julija v Hotiču, dne 13. julija na Savi in na Sveti Gori, dne 14. julija v St. Lambertu, dne 15. julija na Sveti Planini in dne 16. julija na Dobovcu; III. po kamniški in moravski dekaniji: dne 26. julija v Mengšu, dne 27. julija na Homcu, dne 28. julija v Vodicah in Zapolah, dne 29. julija v Komendi, dne 30. julija v Tunjicah, dne 31. julija v Mekinah, dne 1. avgusta v Zgornjem Tubinju, dne 2. avgusta v Spitališču, dne 3. avgusta na Brdu in v Krašnji, dne 4. avgusta v Blagovici, dne 5. avgusta v Čušnicah in v St. Ožbaltu, dne 6. avgusta v St. Gotardu, dne 7. avgusta v Kolovratu, dne 8. avgusta v Pečah in dne 9. avgusta pri sv. Valentinu na Limbarski Gori; IV. po vrhniški in idrijski dekaniji: dne 6. septembra v Logatecu, dne 7. septembra v Zavracu in na Gori, dne 8. septembra v Idriji, dne 9. septembra v Spodnji Idriji in v Ledinah, dne 10. septembra na Vojskem, dne 11. septembra v Godoviču, dne 12. septembra v Hotedršici in dne 13. septembra v Podlipi.

(Od Gorenjega jezera) v severni Ameriki se nam piše z dne 24. aprila: Mohorjeve knjige smo prejeli na sv. Treh Kraljev dan v dobrem stanju in potrebnem številu. Letos se je v družbo vpisalo nad 130 oseb. — Pri nas smo imeli dolgo in hudo zimo; prošla je vendar, sneg je zginil, solnce že pripeka. Prihodnjič več o življenju v Ameriki, kamor tako silijo Kranjci, akoravno nimajo pojma o ameriškem življenju.

(Posebni vlak iz Ljubljane v Prago) priredil bode g. J. Pavlin v Ljubljani. Vlak pojde iz Ljubljane dne 26. junija t. l. dopoldne, ko pojde „Sokol“ v Prago. Cene bodo jako povoljne in vlak bode prikladen tudi Tržačanom, Goričanom, Štajercem in Zagrebčanom, ki pa se bodo vsi morali pripeljati v Ljubljano, odkoder bode skupni odhod. Podrobneje podatke o času in cenah bomo priobčili v kratkem.

(Ogenj.) Včeraj popoldne okoli 1. ure je začelo goreti na Pržanji pri Dravljah; bila je v ogoju Brgantova hiša. Gasilno društvo iz St. Vida, na čelu mu g. Anton Belec, je takoj hitelo na pomoč ter pripomoglo, da ni ogenj prodril v notranje prostore. Užgala se je tudi bližnja koča. Živino so ljudje že prej rešili. Iskreno zahvalo zasluži vrlo društvo, sosebno njegov načelnik g. A. Belec, ki je neustrašeno prvi se drznil na goreči strop. Lep dokaz, da so dobro vrejena gasilna društva neprecenljive koristi. Pogorelec je pred kratkim kupil to posestvo in bil zavarovan le za nizko svoto, zato je usmiljenja vrednejši.

(Slovesna tridnevna na čast sv. Alojziju.) Uradni list za ljubljansko škofijo razglasa v zadnji številki, kako naj se slavi tristoletnica sv. Alojzija. V vseh župnijskih cerkvah naj se praznuje slovesna tridnevna, in sicer dne 18., 19. in 20. junija, ktere naj se udeležuje vzlasti krščanska mladina; sme se praznovati tudi devetdnevna slovesnost v isti namen.

II („Slavec“) priredi na dan 14. junija velik koncert na Kozlerjevem vrtu. Pevski zbor se marljivo vadi ter bode nastopil v pomnoženem številu. Nekaj zborov bode spremljala vojaška godba. Ker bode ta koncert na korist Prešernovemu spomeniku, gotovo bode udeležba velika.

(Peticijski odsek državnih uradnikov) nas prosi naznaniti naslednje: Ker zaradi tiskarskega štrajka „Osterr. Staatsb. Ztg.“ dne 15. t. m. ni mogla iziti, naznanja se tem potom, da je poslanec dr. Exner dne 13. t. m. izročil državnemu zboru 87 peticij treh najnižjih razredov za zboljšanje stanja, in sicer je bilo 35 peticij iz Galicije, 7 peticij iz Nižje-Avstrijske, 9 peticij iz Gor. Avstrije, 4 iz Moravske in Šlezije, 9 iz Češke, 6 iz Kranjske, 7 iz Tirolske, 2 iz Štajerske, 5 iz Koroške, 2 iz Primorja, 1 iz Bukovine. Isti dan sta sekijski načelnik vitez Gniewosz in dr. Exner šla prosit tudi ministerskega predsednika grofa Taaffeja in finančnega ministra dr. Steinbacha, da bi vlada peticije ugodno rešila v soglasju z državnim zborom.

(Izprehodne palice) so dobile zopet novo iznajdbo, ki bode gotovo ugajala turistom in izletnikom. Kočevska domača industrija prodaje namreč v Ljubljani v Schellenburgovih ulicah tudi take izprehodne palice, ki igrajo poljubne napeve, pesmi, koračnice, ne da bi bile potrebne sekirice. Z neko pravico se poje v polico napev, in glasovi odmevajo kakor godba.

Raznoterosti.

— Trije bosensko-hercegovski batalijoni iz Banjaluke, Mostara in Doboja pojdejo na Dunaj v garnizonsko službo.

— V tridesetih letih samo dve leti svobodna. Te dni je bila pred dunajskim deželnim sodiščem 52letna dekla Marija Huner, ki je z dvajsetim letom začela krasti in je bila zaprta 31 let, od 1861. leta je le dve leti bila svobodna. Sedaj so jo zopet obsodili na desetletno ječo.

— Umetnost beračenja. Pred nedavnim časom so bili v Londonu po oglih nabiti plakati z napisom: Umetnost beračenja more se naučiti v šestih urah. Profesor Lazar Rodmey naznanja, da bode predaval o teoretiškem in praktičnem pouku v beračenju. Vsak učenec more po teh predavanjih na troške občinstva brez skrbi živeti. Pogoji profesorjevi so zelo zmerni. Tudi otroke jemlje v oskrbovanje. Ti otroci se naučijo, spočiti si telo po volji. Profesor Rodmey ima najboljša spričevala. On ponareja vsakovrstne rane. Tudi prodaje naučene pse za slepce, berglje, obveze, sploh vse, kar je potrebno za berača.

— Židje na Francoskem. Ves kapital na Francoskem cenijo na 200 milijard, od tega kapitala imajo 80 milijard židje, katerih je 80.000 v državi. Povprek ima torej vsakateri eden milijon. Krščanski Francoz ima povprek le 600 frankov. Denar pa je tudi vladar. V senatu in zbornici je 21 židov, med prefekti in podprefekti je 200 židov.

— Influenca hudo razsaja v Angliji. Nad petdeset članov spodnje zbornice je za influenco zbolelo. V nekaterih krajih zaradi influence zaostajajo dela na polju. V Yourku je za influence že več oseb pomrlo. V Rotherhamu je nad 5000 oseb zbolelo za influenco.

Telegrami.

Praga, 16. maja. Nadvojvoda Karol Ludovik je pri vsprejemu praškega župana Šolca izrazil odkritosrčno priznanje razstave. Uspeh je označil za sijajen in bode o mnogih presrečnih dokazih lojalnosti poročal cesarju. Na vprašanje županovo, če je to dovoljeno priobčiti, odgovoril je nadvojvoda, da se mu to zdi važno. Včerajšnje slavnostne predstave udeležili so se minister Pražák, namestnik, mnogo plemstva in poslancev. Živa podoba predstavljajoča apoteozo razstave pod cesarskim protektoratom vzbudila je burne izjave lojalnosti.

Bukarest, 16. maja. Joan Bratiano je umrl.

Atene, 15. maja. S Krfa se poroča, da so razgrajalci udrli v židovski del mesta, umorili enega žida in ranili enega vojaka. Štiristo židov se je že izselilo. Včeraj je v Krf priplula vojna ladija z jedno baterijo.

Lizbona, 15. maja. Denarni položaj se je zboljšal. Trgovska zbornica v Oportu je mnenja, da ni treba izdati bankovcev.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
15	7. u. jut.	730.5	14.8	sl. zapad	del. jasno	1.00
	2. u. pop.	728.2	19.4	sl. jzapad	oblačno	dež
	9. u. zveč.	727.6	12.4	"	"	"
Srednja temperatura 14.5°, za 1.5° nad normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91	gld	75	kr
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	91	"	70	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	25	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	15	"
Akcije avstr.-ogerske banke	996	"	—	"
Kreditne akcije	297	"	50	"
London	118	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	36	"
Cesarski cekini	5	"	55	"
Nemške marke	57	"	87 1/2	"

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. maja.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež,	5	36	Surovo maslo, "	—	70
Ječmen, "	4	87	Jajce, jedno	—	2
Oves, "	3	50	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	5	36	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso, "	5	20	Telečje "	—	56
Koruza, "	5	50	Svinjako "	—	66
Krompir, "	2	77	Koštrunovo "	—	40
Leča, "	9	—	Pišane "	—	60
Grah, "	10	—	Golob "	—	20
Fizol, "	9	—	Seno, 100 kgr.	1	79
Maslo, kgr.	—	88	Slama, "	2	23
Mast, "	—	68	Drva trda, 4 mtr.	6	60
Špeh svež, "	—	54	" mehka, "	4	40

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrajajoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—90)

C. kr. izklj. priv.

steklenice

za

pivo

z žičastim (dratenim) zamaškom

so najizbornejša, obče priznana priprava, da se pivo vzdrži dolgo sveže in dobro. — Dobivajo se v velikosti po

$\frac{1}{2}$ $\frac{7}{10}$ in 1 liter

s potrebnimi klejavimi (gumijevimi) cevimi po jako nizki ceni v Ljubljani pri

Franu Kolmann-u

zaloga steklenine, porcelana in svetilk. (6—1)

Preselitev prodajalnice.

Vsled poslovnih razmer in da si olajšam poslovanje, opustim sedanjo prodajalnico na Starem trgu št. 11 in imam odslej

prodajalnico in trgovino le na Dunajski cesti št. 22,

kamor naj cenjeni naročevalci pisma adresujejo in kjer vsprejemam naročila.

Zahvaljujem se slavnemu občinstvu za dosedanje naklonenost ter se i nadalje priporočam. — Velepoštovanjem

Anton Zorec,
trgovec,

(3—3)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohranita usta sveža, krepčata željustno meso ter odpravljata slabo sapo iz ust. 1 steklenica ustne vode velja 40 kr., 1 škatlja zobnega praška 20 kr., 12 steklenic 4 gld., 12 škatelj samo 2 gld.

Lekarna Piccoli „pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska. (30-30)

Kneippovo vodno zdravljenje (Kuhne-zdravljenje).

Zdravišče Auenhof-Stosir.

ob Vrbskem jezeru na Koroškem.

Vodno zdravljenje po Kneipp-ovi metodi: masaže, zračne in solnčne kopeli, dobro podnebje, ceno bivanje, železniška in parniška postaja. (10—7)

Prospekti zastonj.

Po o. kr. priv. občni zavarovalnici v Trstu ustanovljena

Ogrska akcijska zavarovalnica za zavarovanja proti škodam po toči in za pozavarovanja v Budimpešti

prevzema zavarovanja

proti škodam po toči

po trdno določenih premijah brez doplačilnih zavez po dovršeni škodi.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev a. v.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo. — Zavarovalnico je še le po četvi, t. je 30. septembra, in sicer na menjice plačati. — Posestnikom, kateri so bili lansko leto pri tej družbi zavarovani, in niso nobene škode naznanili, dovoli družba, ako letos zopet pridelke pri njej zavarujejo, 10% odpusta od lanske premije.

P. n. članom o. l. tr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnica za 5% od normalne premije.

Natančnejša pojasnila daje glavni zastop v Ljubljani za Kranjsko v Gradi št. 4, v vseh drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki. (11—1)

Franjo Toman,

podobar in pozlatar,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4, v Mayerjevi hiši,

se zahvaljuje prečast. duhovščini in sl. občinstvu za doslej mu izkazano naklonjenost ter se priporoča i v bodoče za vsakovrstno izdelovanje

podobarskih in pozlatarskih del,

kot: prenovljenja altarjev, tabernakeljnov, leo, krstnih kamnov in podob. Prenovlja vsake vrste okvire, križeva pota, sv. razpela, svečnike itd. Tudi na novo izgotavlja vsa ta dela v vsakem slogu prav okusno in trpežno.

V zalogi ima sv. razpela od 4" do 3', na križu in brez njega, s stolom in brez stolja, pozlačena, slikana in iz trdega lesa. Kristusi so do 2 čevlja po 2 palca narazen, 4, 6, 8, 10, 12 palcev itd. — Cof za svetilnice za spodaj in zgoraj dobé se od 80 kr. do 8 gld., kroglice za vrvi pri svetilnicah in svečnikih, palice za okvire (Goldleiten), slike itd. Vsako delo izgotovi zanesljivo, dobro in kar mogoče po nizki ceni. (6-1)

Varstvo proti

živinski kugi, pšenu prašičev, muham v hlevih, mrčesom vsake vrste, gnjilobi in oštorjenju lesa, hišni in zidni glivi, mokrim zidovom itd.

daje priznano najboljši

Barthel-ov izvorni

(16-8)

carbolineum

hkratu najcenejši in najboljši orehovornjavi namaz za lesene predmete, kateri potem 3-4krat dlje trpé.

5 klg. po pošti gld. 1.50, 100 klg. gld. 16.— na Dunaju.

Troški majhni — korist stoterna.

Prospekti in vsa druga pojasnila zastonj in franko.

MIHAEL BARTHEL & Co.

Dunaj, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.)

(3)

Zalogo imata

brata Eberl-a v Ljubljani.

Dopisuje se slovenski.

Nepresegljivo za zobe je

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevajoče, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepčevajoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, a 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, "pri sv. Francisku", (ob jednem kenišna tovarna), V. Hundsturmstrasse 118;
Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, "pri zlatem levu", VIII, Josefsbaderstrasse 30.
Dunaj: Lekarna dr. Ottona pl. Trnkóczy-ja, "pri Baderku", III, Baderkuplatz 17.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Zobozdravnik Schweiger

stanuje

hôtél „Stadt Wien“ (pri Maliču) št. 25 in 26, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravstvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (40)

Za vsa dela se jamči.

Tinktura za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

lekarja Piceolija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineskega revnja, je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 steklenic.

Jedna steklenica velja 10 kr. (60-13) (60-36)

Fran Šturm,

— krojač, —

na Bregu v Ljubljani št. 14,

izdeluje moško obleko po najnovejšem kroju ter zagotavlja prav nizko ceno in dobro delo. (3-3)

Priporoča se sl. občinstvu in p. n. duhovnim gospodom po deželi.

P. n. spošt. obiskovalcem Prage postreže v vsakem oziru

najboljše

Karol Brejška plzenjska pivarna

Brenntegasse; telefon šte. 180 v svobodno porabo. (3-2)

Razprodajo

napravim zaradi preselitve iz kupcijskih prostorov in sicer:

stekla, porcelana, beloprstene robe, posode za kavo, čaj, jedila, umivala, rakijo, pivo, vino itd. Podob, ogledal, léstencev, svetilnic za petrolej, visečih in stoječih, najnovejše vrste pod tovarniško ceno ter prosim slavno občinstvo za obilno obiskovanje.

Z najodličnejšim spoštovanjem

P. KAJZEL, steklar,

(2-1)

v Ljubljani, Stari trg šte. 15.

Zagreb, Illica 36.

Delavnica orgelj

Zagreb, Illica 36.

Izdeljujema

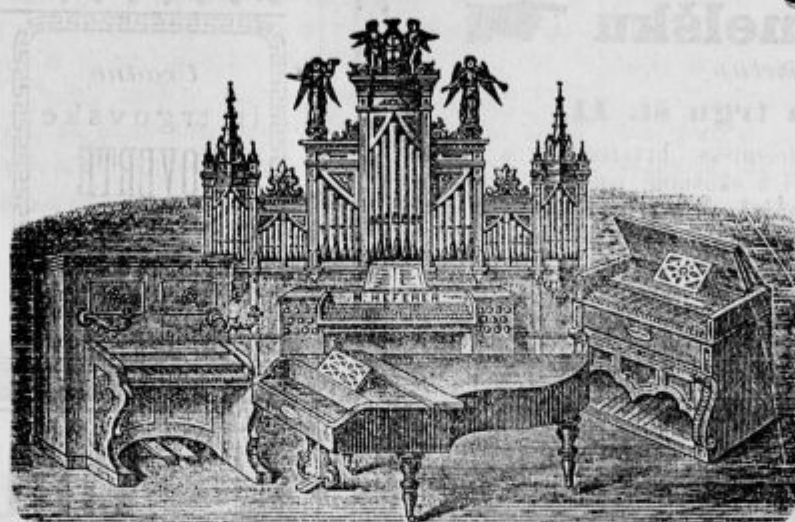
nove cerkvene orglje

vsake veličine po najnovejšem in najsolidnejšem ustroju. Obode izdeljujema po načrtih v kateremkoli zlogu.

Večletno jamstvo, nizke cene, plačilni pogoji po dogovoru.

Vsakovrstna popravila izvršujema hitro in vestno; kratko, moreva se meriti z vsako drugo podobno delavnico. (12-5)

M. Heferer-a udova insin.

Obliž za kurja očesa.

Najboljše sredstvo, da se odpravijo kurja očesa in trda koža. Bolečina kmalu mine in čez nekoliko dnij se kurje oko odstrani. Škatljica 40 kr.

Edino

pravo

le pri

Univerzalni hranilni prašek.

Neobhodno potreben v kuhinji! Ako se ga dene, karga gré na nožovo ost, k mesu ali sočvumed kuhanjem, naredi jed prebavljivo in okusno. Neobhodno potreben za namizo! Kar ga gré na eno nožno ost naj se ga zavžije z vodo ali z vinom in vse napenjanje in težave v želodec so odstranjene. Škatljica po 75 kr.

SIGMUND-u MITTELBACH-u, KREBS-APOTHEKE!

Kričistilne in zdravilne kroglice

za čiščenje krvi in odstranjenje vseh slabih sokov. Čiščenje želodca. — Škatljica po 26 kr. in 40 kr. Zavitek s 6 škatljicami (10-8) 1 gld. 5 kr.

Dunaj, Am hohen Markt, Palais Sina 8.

Ako se denar naprej pošlje, dobi se blago poštne prosto.

Obliž za protin in revmatizem.

Izvrstno sredstvo pri protinu, revmatizmu, bolečini v prsil. in hrbtu, bulah protina, trganju po udih in izpahnenju. Komad po 25 kr. in 1 gld. 5 kr.

Praga.

Občna deželna razstava

v proslavo stoletnice prve obrtne razstave l. 1791 v Pragi

pod pokroviteljstvom

Njegovega ces. in kralj. Veličanstva

cesarja Frančiška Josipa I.

1891.

(16-8)

od dné 15. maja do 15. oktobra 1891.

Veda, umetnost, obrt, zemljedelstvo, slovesnosti,časne razstave, svetec vodomet, shodi, loterija itd.

Razprodaja.

Radi prezidavanja in prenovljenja prodajalnice

popolna razprodaja

manufakturnega, modnega in najraznovrstnejšega kramarskega blaga

po dokaj znižanih cenah.

Fr. Petrič,

v Ljubljani, Špitalske ulice 6.

(2)

P. n. občinstvu priporočam o priliki birmovanja,mojo bogato zalogo

najfineje luksus-pekarije

kakor tudi vsakojake nasladne pekarije primerne za birmance.

Jakob Zalaznik,

Stari trg št. 21.

(2-2)

Zahvala in priporočilo.

Vsem svojim cenjenim gostom v moji dosednji gostilni „Pri Francelnu“ izrekam pristrčno zahvalo za mnogobrojni obisk ter istim, kakor sploh slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel staroznauo gostilnico

Pri Tomelšku

(ali Lojzetu)

na Sv. Jakopa trgu št. 11.

Točil bodem pristna, dobra dolenska, hrvatska, črna istrska vina in Kozlerjevo pivo, ter postregel z okusnimi jedli po nizki ceni. Za tujce, kateri hočejo prenočiti, pripravljene bodo za nizko ceno čedne postelje.

Za mnogobrojni obisk se spoštljivo priporoča

Franjo Rozman,

gostilničar.

(4-2)

Ignacija Fasching-a vdove

ključavničarija,

Poljanski nasip št. 8,
priporoča vedno gotovo zalogo

štedilnih ognjišč.

Delo je solidno, cene kolikor mogoče nizke.

Vnanje naročbe se hitro izvršujejo.

Ign. Fasching-a vdova

v Ljubljani.

(6-6)

Zahvala in priporočilo.

Cenjenim gostom, ki so obiskovali mojo dosedanjo gostilno

„Pri zlatem sodčku“

izrekam presrčno zahvalo za mnogobrojni obisk ter ob enem njim in p. n. občinstvu naznanjam, da sem prevzel staro- in dobroznano gostilno

„Pri avstrijskem cesarju“

na sv. Petra cesti

katero sem otvoril v nedeljo, dné 10. maja.

Točil povsem pristno, dobro dolensko, hrvaško in črno istrijansko vino, in vedno sveže pivo. Postrežem z okusnimi, fino prirejenimi jedli. — Na razpolago je cenj. gostom lep senčnat vrt, stekleni salon in kegljišče.

Preskrbljeno je tudi vse potrebno za prenočišča s čednimi, lepo opravljenimi sobami, na kar opozarjam potujoče tujce in domačine.

Velepoštovanjem

Jakob Milavec, gostilničar.

(3-2)

Med. univ.

DR. J. KOPŘIVA,

mestni fizik,

stanuje in ordinuje od danes nadalje

na Mestnem trgu št. 17,

II. nadstropje čez hodnik.

(3-1)

Uradne
in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoča

KAT. TISKARNA

v Ljubljani.

Izprehodne palice,

v katere se more peti, da odmeva kakor prava godba, je najnovejše! Za to ni treba not in tudi ne posluha, a vendar se lahko izvaja lepa godba. — Dalje imamo na prodajo piščali, palice z godbo za turiste in hrilolazce v veliki izbiri po najnižjih cenah, kakor tudi lesne rezbarije vsake vrste. (1)

Prekupovalcem rabat!

I. kočevska hišna industrija

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga. (1)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.